

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἑγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧρων ἐν γέ-
νει τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐοῦδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 43ος

Ἀθῆναι, 29 Φεβρουαρίου 1936

Ἔτος 58ον.—Ἀριθ. 13

ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΚΡΟΠΟΔΗΣ

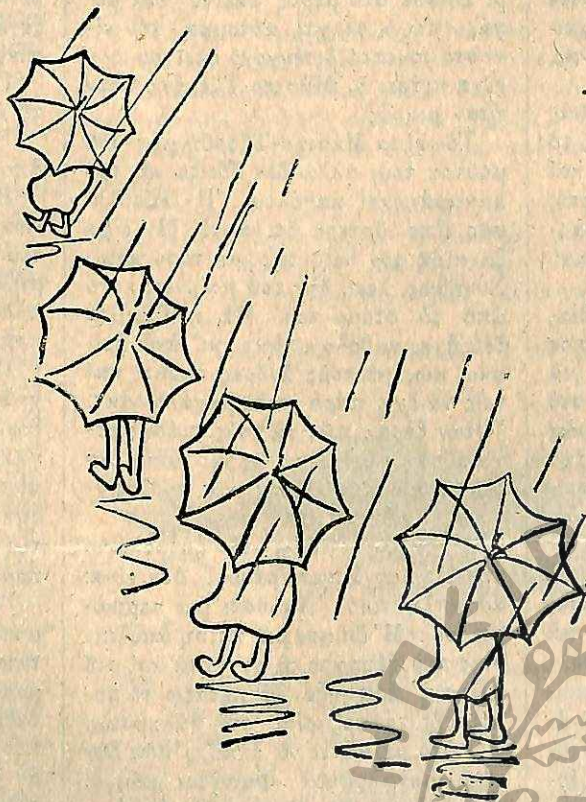
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JEAN WEBSTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Πέρασα τίς ωραιότερες διακοπὲς
ποῦ μπορούσαν νὰ γίνουν μὲ τὸ νὰ
ἐρθω ἐδῶ στὴ Σάλλυ. Κάθονται σ'
ἓνα παλιὸ μεγάλο σπίτι κι-
σμένο μὲ κόκκινα τοῦβλα καὶ
μὲ λευκὲς μπορντοῦρες, ποῦ
βρίσκεται στὸ βάθος ἐνὸς κή-
που—ἀκριβῶς τὸ εἶδος τοῦ
σπιτιοῦ ποῦ κοίταξα ἀπ' ἐξω
μὲ τόση περιέργεια ὅταν βρι-
σκόμουν στὸ Ἀσυλον Τζῶν-
Γκρίερ κι' ἐσπαζα τὸ κεφάλι
μου γιὰ νὰ πλάσω μὲ τὴ φαν-
τασία μου πῶς θὰ ἦταν ἀπὸ
μέσα. Ποτὲ δὲν φανταζόμουν
πῶς θὰ τὸ ἐβλεπα μὲ τὰ ἴδια
μου τὰ μάτια καὶ ὅμως, νὰ
ποῦ ἐγίνε κι' αὐτό. Ὅλα ἐδῶ
μέσα εἶναι τόσο βολικά καὶ
ἀναπαυτικά καὶ ὠραῖα! Πη-
γαίνω ἀπὸ κάμαρα σὲ κάμαρα
καὶ τρώω μὲ τὰ μάτια μου
τὴν ἐπίπλωση.

Τὸ σπίτι τοῦτο εἶναι ἰδανι-
κὸ γιὰ παιδιά. Ἐχει σκιερὲς
γωνίτσες γιὰ νὰ παίξῃ κανεὶς
κρυφτό. Ἐχει μεγάλα τζάκια
γιὰ νὰ φήνῃ κανεὶς κάστανα
καὶ καλαμπόκια καὶ μιὰ σο-
φίτα γιὰ νὰ κλείνεται μέσα
στὶς βροχερὲς ἡμέρες καὶ μιὰ
μεγάλῃ σκάλα μὲ ἀκουμπι-
στήρι γιὰ νὰ κάνῃ τσουλίθρες
καὶ μιὰ μεγάλῃ ἡλιόλουστη
κουζίνα καὶ μιὰ χοντρὴ κα-
λόκαρδῃ καὶ γελαστὴ μαγεί-
ρισσα ποῦ βρίσκεται τώρα καὶ δεκα-
τρία χρόνια στὴν οἰκογένεια καὶ ἔε-
ρει νὰ ἐτοιμάζῃ ἓνα σωρὸ λιχουδιὰς
γιὰ τὰ παιδιά. Ἡ θεὰ μονάχα αὐτοῦ
τοῦ σπιτιοῦ φτάνει γιὰ νὰ σὲ κάνῃ
νὰ ἐπιθυμήσῃς νὰ μείνῃς παιδί σ' ὅλῃ
σου τὴ ζωὴ.

Κι' ὅσο καὶ γιὰ τὴν οἰκογένεια, ὅ-
ποτέ μου, οὔτε στὸ ὄνειρό μου δὲν εἶ-
χα ἰδεῖ ποτὲ ὅτι μιὰ οἰκογένεια μπο-
ροῦσε νὰ εἶναι τόσο γλυκεῖα καὶ συμ-

« Ἀπόψε θὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησίᾳ κολυμπώντας »
(Σελ. 146, στ. β')

παθητικὴ. Ἡ Σάλλυ ἔχει ἓνα πατέ-
ρα καὶ μιὰ μητέρα καὶ μιὰ γιαγιά
καὶ τὴν πιὸ χαριτωμένη ἀδελφοῦλα
ποῦ μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς, μιὰ
μπεμπέκα τριῶν χρονῶν μ' ἓνα κε-
φαλάκι ὅλο μπούκλες καὶ ἓνα μικρὸ
ἀδελφὸ ποῦ ξεχνάει πάντα νὰ σκου-

πίσῃ τὰ πόδια του ὅταν μπαίνει μέσ'
στὸ σπίτι καὶ ἓνα μεγάλο ἀδελφόν,
ψηλὸ καὶ καλοκαμωμένον ποῦ τὸν
λένε Τζίμμη καὶ εἶναι φοιτητὴς στὸ
Πρίνσετον.

Στὸ τραπέζι περνοῦμε δισκαδε-
στικώτατα—μιλοῦμε καὶ γελοῦμε καὶ
ἀστειευόμαστε ὅλοι μαζί καὶ κανένας
δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ
πρῶτα τὴν ἄδεια γιὰ νὰ μι-
λήσῃ.

Ἐχω τόσα πολλὰ νὰ σᾶς
πῶ, ποῦ δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ
νὰ ἀρχίσω. Ὁ κύριος Μάκ-
Μπράϊδ ἔχει δικό του ἐργο-
στάσιο καὶ τὴν παραμονὴ
τῶν Χριστουγέννων κάναμε
ἓνα δέντρο γιὰ τὰ παιδιά τῶν
ὕπαλλήλων. Ἡ γιορτὴ δόθη-
κε στὴ μεγάλη αἴθουσα ποῦ
συσκευάζονται τὰ δέματα καὶ
ποῦ ἦταν ὅλη στολισμένη μὲ
πρασινάδες καὶ κλαδιὰ ἀπὸ ἔ-
λατα. Ὁ Τζίμμης Μάκ-Μπρά-
ϊδ εἶχε μασκαρευτεῖ σὰν Ἀη-
Βασίλης καὶ ἡ Σάλλυ κι' ἐγὼ
τὸν βοηθήσαμε νὰ μοιράσῃ
τὰ δῶρα.

Ἀλήθεια τί παράξενη ἐν-
τύπωση ἔκανε αὐτὸ σὲ μένα!
Αἰσθανόμουν τὸν ἑαυτό μου
τόσο καλοκάγαθο καὶ γενναϊό-
δωρο ὅσο κι' ὁ παχύτερος
Σύμβουλος τοῦ Ἀσύλου Τζῶν
Γκρίερ. Ἐφίλησα ἓνα γλυκὸ
παιδάκι πασσαλειμένο ὅλο μὲ
γλυκά, δὲν θυμᾶμαι ὅμως νὰ
χάϊδεφα προστατευτικὰ τὰ
μαλλιά κανενός.

Καὶ δυὸ μέρες ὕστερα ἀπὸ
τὰ Χριστούγεννα οἱ Μάκ-
Μπράϊδ ἔδωσαν ἓνα χορὸ στὸ σπίτι
τους γιὰ ΜΕΝΑ!

Ἦταν ὁ πρῶτος ἀληθινός, πραγ-
ματικὸς χορὸς τῆς ζωῆς μου. Οἱ χοροὶ
ποῦ δίνουμε στὸ Κολλέγιο δὲν λογα-
ριάζονται γιὰτὶ χορεύουμε τὰ κορί-
τσια ἀναμεταξύ μας. Φοροῦσα τὸ και-

νούργιο μου άσπρο βραδυνό φόρεμα (τό χριστουγεννιάτικό σας δώρο, ευχαριστώ πολύ, αυτό αγοράσα με την έπιταγή σας) και μακριά άσπρα γάντια και άσπρα μεταξωτά γοβάκια. Τό μόνο σκοτεινό σημείο στην τελέα, την άπεραντη και την άπόλυτη εϋτυχία μου ήταν πώς δεν βρισκόταν εκεί μπροστά και ή κυρία Λίππετ να με ίδη να διευθύνω τό κοιτιγόν με τόν Τζίμμη Μάκ-Μπράιτ. Την έρχομένη φορά πού θα έπισκεφθίτε τό Άσυλο Τζών Γκρίερ σας παρακαλώ να της κάνετε λόγο γι' αυτό.

Δική σας πάντοτε
Γιούντη Άμποτ

Υ. Γ. Θα σας δυσχερεστούσε φοβερά, αγαπητέ μου Μπάρμπα-Μακροπόδη, αν στο τέλος αντί να γίνω μεγάλη συγγραφέας δεν γινόμουν παρά ένα άπλό κορίτσι;

Σάββατο, 6. 30 μ. μ.

Αγαπητέ Μπάρμπα-Μακροπόδη

Αποφασίσαμε να κάνουμε σήμερα μία βόλτα ως την πόλη, μά, Θεέ μου, τί βροχή ήταν εκείνη! Ο χειμώνας μ' άρέσει να είναι χειμώνας, με χιόνια και όχι με βροχές.

Ο έπιθυμητός θεός της Τζούλιας μάς έκανε πάλι έπίσκεψη σήμερα τό απόγευμα, και έφερε μαζί του και ένα κουτί σοκολάτες πού ζυγίσε τρεις οκάδες τό λιγώτερο. Αυτά τα πλεονεκτήματα, βλέπετε έχει κανείς όταν συγκατοικεί με τή Τζούλια.

Η άπλοϊκή μας φλυαρία τόν διασκέδαζε, φαίνεται, γιατί αποφάσισε να φύγει με τό έπόμενο τραίνο γιά να πάρη τοάί μαζί μας μέσ' στο σπουδαστήριό μας. Τί βάσανα όμως τραθήξαμε γιά να μάς δώσουν την άδεια να τόν δεχθούμε στο διαμέρισμά μας. Έτσι κι' αλλιώς είναι δύσκολο να πάρη κανείς άδεια γιά να δεχθί τόν πατέρα του ή τόν παππού του, και γιά τούς θεούς οι δυσκολίες είναι ακόμη μεγαλύτερες. Όσο πιά γιά τούς αδελφούς και τούς ξαδέλφους, γι' αυτούς τό πράγμα καντάει σχεδόν αδύνατο. Η Τζούλια άναγκάστηκε να όρκισθί μπροστά στον συμβολαιογράφο πώς ό μάστερ Τζέρδης είναι στήληθια αδελφός του πατέρα της και να προσκομίση και τό πιστοποιητικό τού δημάρχου, δεόντως έπικυρωμένον. (Βλέπετε τί ωραία πού γνωρίζω τούς νόμους). Άλλά και πάλι άμφιβάλλω αν θα καταφέρναμε να πάρουμε την άδεια. αν έβλεπε ή έπιμελήτρια πόσο νέος κι' όμορφος είναι ό θεός Τζέρδης.

Τελοςπάντων όμως την πήραμε και δώσαμε και τό τοάί μας με σάν-

τουίτες από ψωμί της μύρας και τυρί της Βίτσερης. Μας βοήθησε κι' εκείνος ό ίδιος να τα ετοιμάσουμε και ύστερα κάθησε κι' έφαγε τέσσερα. Του είπα πώς πέρασα τό καλοκαίρι στο Δόκ-Γουίλλω και πιάσαμε οι δύο μας επί μία ώρα κουβέντα, μιλώντας γιά τούς Σέμπλς και γιά τα άλογα και γιά τα κοτόπουλα. Όλα τα άλογα πού είχε γνωρίσει ό ίδιος έχουν ψοφήσει, εκτός από τόν Γκρόβ πού ήταν ακόμη πουλαράκι όταν είχε πάει γιά τελευταία φορά στο κτήμα—και τώρα ό καίμενος ό Γκρόβ είναι γέρος και μέλις μπορεί να πάη κούτσα-κούτσα ως τη βοσκή. Με ρώτησε αν οι Σέμπλς έχουν ακόμη τή συνήθεια τα φυλάνα τα λουκάνικα μέσα σ' ένα κίτρινο βάζο με γαλάζιο καπάκι στο κάτω ράφι τού κελλαριού, κι' αλήθεια έτσι κάνουν και τώρα ακόμη! Ηθελε έπίσης να μάθη αν ύπάρχει ακόμη μία κοτσουφοφυλιά πού βρισκόταν κάτω από ένα μεγάλο βράχο στη νυχτοβοσκή, και αλήθεια, ύπάρχει ακόμη! Ο Άμασάι τό καλοκαίρι έπιασε στο μέρος εκείνο ένα μεγάλο παχύ σταχτί κότσουφα, τόν εικοστό πέμπτο διαέγγονο εκείνου πού είχε πιάσει ό Μάστερ-Τζέρδης όταν ήταν μικρός.

Τόν είπα Μάστερ-Τζέρδη μέσ' στα μούτρα του, αλλά δεν έδειξε να τού κακοφάνηκε καθόλου. Η Τζούλια μάς είπε ύστερα ότι ποτέ δεν είχε ξαναϊδή τόν θεό της με τόσο κέφι. Συνήθως, λέει, δεν τού παίρνει λόγο από τό στόμα του. Μά ή Τζούλια δεν έχει καθόλου τάκτ κι' εγώ βρίσκω πώς με τούς άνδρες πρέπει κανείς να έχη πάρα πολύ μεγάλο τάκτ. Όταν ξέρεις πώς να τούς πιάσης ροχαλίζουν σαν τις γάτες κι' όταν δεν ξέρεις σου γρυλλίζουν και σου δείχνουν τα νύχια τους.

Διαβάζουμε τώρα τό ήμερολόγιο της Μαρίας Μπασκίρτσεφ. Δεν είναι καταπληκτικό; Ακούστε μία περιγραφή του: «Μ' έπιασε μία κρίση άπελπίσας πού ξέσπασε σε βογγητά και στο τέλος μ' έσπρωξε να πετάξω τό ρολόι της τραπεζαρίας στη θάλασσα».

Αυτό με κάνει να έλπίζω πώς δεν είμαι μεγαλοφυΐα. Φαίνεται πώς οι μεγαλοφυΐες θα είναι πολύ δυσάρεστες στη συναναστροφή τους και ό-λέθριες γιά τα πράγματα τού σπιτιού τους.

Θεέ μου τί βροχή είναι αυτή! Με τό τουλούμι πέφτει τό νερό! Φαντάζομαι πώς θα πάμε κολυμπώντας στην έκκλησία απόψε.

Πάντα δική σας

Γιούντη

20 Ιανουαρίου

Αγαπητέ Μπάρμπα-Μακροπόδη
Μήπως έτυχε ποτέ να έχετε κανένα κοριτσάκι πού σας τό έκλεψαν από μέσα από την κούνια του όταν ήταν ακόμη μωρό;

Εγώ θα είμαι τό μωρουδάκι αυτό. Αν ζούσαμε σε μυθιστόρημα αυτή θα ήταν ή λύσις; δεν νομίζετε;

Στάληθια είναι πολύ παράδοξο να μην ξέρει κανείς ποιος είναι—είναι συγχρόνως ρωμαντικό και σου έξάπτει και την φαντασία.

(Ακολουθεί)

Μετάφρασις Α. Α. και Γ. Γ.

ΤΙ ΔΕΝ ΤΟΥ ΣΥΧΩΡΕΣΑΝ

ΛΑΪ-ΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Ένας καλός άνθρωπος, άμα πάτησε τα έξήντα του χρόνια βραιαρ-ρώστηκε και κρεβατιώθηκε.

Φοβήθηκε πώς μπορούσε να πεθάνη και γιά να πάη στον άλλον κόσμο με ήσυχη την συνειδησή του, αποφάσισε να συχωρεθί με όσους ως τότε θελητά και άθελητά του, άδίκησε, ξεγέλασε, ή έκακοκάρδισε με κανένα μικρό του λόγο.

Γιά να βρῃ όλους αυτούς έστειλε τό νοῦ του στα περασμένα.

Έτσι, θυμήθηκε όλη του τή ζωή από τα παιδικά του χρόνια.

Πώς, όταν έγινε δεκαπέντε χρόνων, άρχισε να βοηθή τόν πατέρα του πού έκανε άγώγια με τρεις γκαμήλες πού είχε τότε και πήγαινε από πολιτεία σε πολιτεία ταξιδιωτές και πραγμάτειες.

Πώς όρφάνει ύστερα από λίγα χρόνια και έκανε πιά μόνος του τή δουλειά τού αγωνιάτη με τις τρεις γκαμήλες πού κληρονόμησε από τόν πατέρα του, και πώς σιγά σιγά, με την εργασία του και την οικονομία του άπόκτησε πολλές γκαμήλες και περιουσία.

Όσο όμως και αν έσχάλισε τό μυαλό του, δεν μπόρεσε να θυμηθί τίποτε άλλο, από μερικά άθωα ψέμματα πού αναγκαζόταν να λέη στους ταξιδιωτές του όταν τόν ρωτούσαν σε πόση ώρα θα τελείωνε τό ταξίδι, ή αν θα χαλούσε ό καιρός ή αν θα διατηριόταν καλός.

Τό μόνο κακό πού βρήκε, ήταν εκείνο πού είχε κάνει στις γκαμήλες του, πού πολλές φορές, τις είχε παραφορτώσει, κουράσει στο δρόμο και άφημένες νηστικές και διψασμένες.

Γιά τούτο έστειλε έναν υπηρέτη του στο σταύλο να της φωνάξη, να πάνε κοντά του γιά να της παρακαλέση να τόν συχωρέσουν.

Σε λίγο οι γκαμήλες έφθασαν έξω

ΟΙ ΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

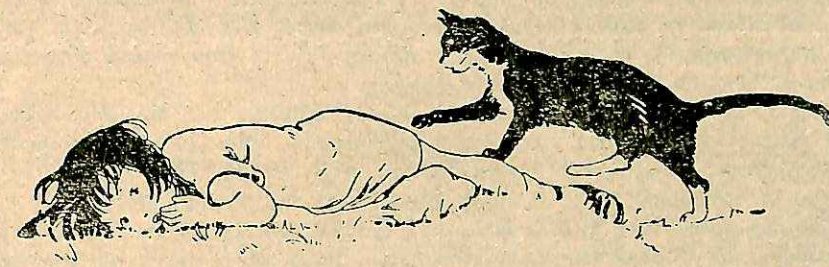
[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΓ'—Πώς γλύτωσε ό Μέγ' Άλέξαντρος

Άξαφνα θυμήθηκα πώς ένας κακός σκύλος κυνηγοῦσε τόν αγαπημένο μου τό γάτο, συμπέρανα πώς θα τόν είχε πνίξει κι' άρχισα πάλι να κλαίω άπαρηγόρητα. Δεν μπορούσα να σταματήσω τό κλάμα και τα μάτια μου είχαν πριστεί τόσο, πού δεν έβλεπα πιά καθαρά...

Σε λίγο ένοιωσα κάτι βαρύναντα βραῦν νάναβαίνη άπάνω μου και να προχωρή σιγά-σιγά τό πρόσωπό μου. Από τό φόβο μου έπαφα να κλαίω κι' ή καρδιά μου χτυπούσε δυνατά, όταν ένοιωσα να μου χαϊδεύη τό μάγουλο ένα μουστάκι μαλακό...

Αυτή τή φορά κατάλαβα κι' άνοιξα τα μάτια μου. Ναί, ήταν ό Μέγ' Άλέξαντρος, ζωντανός, άπειράχτος, και γουργουρίζει πάνω στο στήθος μου! Ο κακός λοιπόν σκύλος δεν τόν είχε πνίξει; Τί χαρά μου! Δόξα στο Θεό και ρώτησα τό γάτο μου πώς την είχε γλυτώσει.

Τότε μου διηγήθηκε: Ο σκύλος τόν κυνηγοῦσε κι' ήταν φόβος να τόν φτάση, όταν την τελευταία στιγμή, ό Μέγ' Άλέξαντρος πρόφτασε και σκαρφάλωσε σ' ένα ψηλό δέντρο, κοντά σ' ένα μικρό βάλτο πού είχε σχηματισθεί από τις τελευταίες βροχές. Αδύνατο πιά να τόν φτάση ό έχθρός του. Μόνο από τό κακό του στάθηκε στη ρίζα τού δέντρου, να τόν φυλάη.

«—Τί θα κάμη; έλεγε με τό νοῦ του' μπορεί να μείνη γιά πάντα πάνω στο δέντρο; Κάποτε θα κατεβῇ και θα τόν άπολέω».

«—Τί θα κάμη; συλλογιζόταν κι' ό Μέγ' Άλέξαντρος από πάνω' μπορεί να με φυλάη ως αύριο; Κάποτε θα βαρεθῇ, θα φύγη και θα γλυτώσω».

Μά ούτε ό ένας αποφάσισε να φύγη, ούτε ό άλλος να κατεβῇ. Κι' ό Μέγ' Άλέξαντρος άρχισε να πελίσσεται, όταν συνέβηκε κάτι πού τόν έσωσε ανέλπιστα:

Πέρασα από κεί ένα μικρό κοπάδι από γίδες με τα κατσικάκια τους. Ο κακός σκύλος θέλησε να κυνηγήση λίγο τα κατσικάκια γιά να διασκεδάση με τό φόβο τους. Έκείνα, τρέχοντας, τόν τραβήξαν κάμποσο μακριά. Μά ό Μέγ' Άλέξαντρος δεν έχασε την ευκαιρία: κατέβηκε γρήγορα από τό δέντρο κι' ετοιμάστηκε να τό βάλη στα πόδια γιά τό σπύτι. Πρω-τύπως όμως έροίξε μία ματιά πίσω του κι' είδε τόν κακό σκύλο, πού, άφου κυνήγησε τα κατσικάκια, γύρισε πρὸς τό δέντρο. Ο Μέγ' Άλέξαντρος φοβήθηκε μην τόν ιδῇ. Κι' αντί να τρέξη πρὸς τό σπύτι, χόθηκε, κρύφτηκε σε κάτι θάμνους εκεί κοντά.

Ο κακός σκύλος, χωρίς να καταλάβη τίποτα, γύρισε και πήρε τό πόστο του κάτω απ' τό δέντρο. Μά φαίνεται πώς δεν ήταν μόνο κακός, παρὰ και κουτός, (όπως είναι συνήθως όλοι οι κακοί). Γιατί χωρίς να κοιτάξη καλά πάνω στο δέντρο, με την ιδέα μόνο πώς ό Μέγ' Άλέξαντρος βρισκόταν ακόμα εκεί—ίσως μάλιστα θα τού φαινόταν και πώς τόν βλέπει ανάμεσα στη φυλλωσιά—άρχισε να τόν βοϊζει και να τού λέη.

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΒΟΣΚΑΡΟΥΪ

Αγαπητοί μου,

ΕΝΑ Διαπλάσσοπουλο ονομάσθηκε **Βοσκαρούϊ**. Τι δμορφο έλληνικό, χωριάτικο, δροσερό ψευδωνυμάκι! Είναι το «βοσκαρούϊ» χωρίς το δέλτα, όπως το προφέρουν σε μερικά μέρη, το «βοσκαράκι» όπως το λένε άλλοι: «Ο μικρός βοσκός ή η μικρή βοσκοπούλα. Γιατί το **βοσκαρούϊ** μπορεί να είναι κι' αγόρι, μπορεί να είναι και κορίτσι. Και γά, έδω και λίγους μήνες, μάς έφεραν για καμαριέρα μια μικρή χωριατοπούλα, από κάποιο νησίκι τ.υ. Αιγαίου, θρακική, ροδόκκινη, έξυπνη, γελούμενη, λαλιότρα και οβέλια. Όταν τη ρώτησα τί δουλειά έκανε στο χωριό της, μου αποκρίθηκε: «Έβόσκα τάρνάκια μας». **Βοσκαρούϊ** λοιπόν. Και να βλέπατε τί τρυφερή έκφραση πήρε το πρόσωπό της και πως έλαμψαν τα μάτια της από αγάπη, από πόθο, από νοσταλγία, όταν έ πρόσφερε «τάρνάκια μας»! «Ω, βέβαια πού θα τάρπαυσε πολύ. Η χαρά της εκεί πέρα ήταν να τὰ βόσκει, να τὰ παίζει, να τὰ κυνηγά, να τὰ σηκώνη στην άγκαλιά της, να τὰ βάζη στον ώμο της και να τούς μιλή, όπως άπάνω-κάτω κι' ή Δανάη μιλεί με τίς γάτες της. Και στοχάσθηκα πως με μεγάλη λύπη θα τάρχωρίσθη, και πολλά δακρύδρεκτα φιλά θα τούς μοίρασε όταν έφευγε νάρθη στην Αθήνα και, από **βοσκαρούϊ**, να γίνει καμαριέρα...

Δέν θέλω να πω πως είναι και δυστυχισμένη γι' αυτόν το χωρισμό. Εύκολα παρηγοριέται ένα κορίτσι δεκάξη χρονών όταν, από ένα μικρό χωριό, πάη σε μια μεγάλη και ωραία πόλη. Πόσα πράγματα βλέπει τώρα στην Αθήνα, πού δέν τ είχε ιδεί ούτε στέν ύπνο του το **βοσκαρούϊ**! Στο σπίτι τάρπαυσε, κι' εκείνο το καϊμένο μάς άγάπησε. Ήρρε και γραμματάκια (στά νησιά του Αιγαίου και οι χωριάτες έχουν πολιτισμό) μπορεί να γράφη στους γονείς της συχνά, και να διαβάξη τα γράμματα πού της στέλνουν από εκεί. Έπειτα είναι κι' ο ταχυδρόμος πού ποτέ δέν έρχεται με άδεια χέρια. Πάντα θα της φέρη άπ' το σπίτι της έν' **αποδοσίδι**: φρούτο, γλυκό, κρασί, ρούχο. Βρίσκεται τελοσπάντων σε μια επικοινωνία πού την κάνει να νομίζη πως δέν έφυγε και τόσο μακριά...

Τάρνάκια της όμως ή τὰ προβατάκια της—γιατί πότε τὰ λείει άρνάκια

και πότε προβατάκια, πού θα πη πως αυτές οι λέξεις είναι έντελώς συνώνυμες—τὰ νοσταλγεί πάντα. Και τὸ είδα μια μέρα πού πέρασε από τὸ δρόμο μας και σταμάτησε απέξω άπ' τὸ σπίτι μας ένα μικρό κοπάδι. Μόλις τὸ **βοσκαρούϊ** είδε από τὸ παράθυρο τὰ κάτασπρα προβατάκια—ή καλύτερα μάλιστα άκουσε τὰ βελάσματα τους—έκαμε σάν τρελλό. Τάφησε όλα, ροδόλησε τίς σκάλες, πετάχτηκε στὸ δρόμο κι' άρχισε να τὰ χαϊδεύη, να τὰ σηκώνη, να τὰ φιλή. Ένα μάλιστα τὸ φορτώθηκε στους ώμους της και μὰς τὸ έφερε άπάνω. —Τέέστε τί ωραίο προβατάκι!... Μοῦ τῶστειλαν από τὸ χωριό... ο ταχυδρόμος...

Τὸ πιστέψαμε—άπιστευτο ήταν;—κι' άφου μὰς άφησε λίγο στήν πλάνη μας, τὸ **βοσκαρούϊ** έβγαλε τὰ γέλια:

—Φέμματα!... Μακάρι νάταν δικό μου!... Μὰ είναι τοῦ χωριάτη πού μοῦ τάφησε λίγο νὰ τὸ χαρῶ και τώρα τοῦ τὸ πάω πίσω...

Ξανακατέδηκε, έδωσε τὸ προβατάκι—ποιὸς ξέρει με τί συγκινητικό άποχαριτισμό—και ξανατέθηκε με μάτια δακρυσμένα...

Η νοσταλγία της, χωρίς άλλο, της υπάγορεψε και τὸ άστείο πού θα σὰς διηγηθῶ: Στὴ γιορτή μου, ή μεγάλη μου κόρη μοῦ έστειλε έν' άρνί... σφαγμένο. Τὸ παρέλαβε κάτω τὸ **βοσκαρούϊ** και, καθῶς άνέβαινε για νὰ μὰς τὸ δείξη, άρχισε νὰ βελάξη:

—Μπέ!... μπέε!... μπέεεε!... Σὰς έστειλαν έν' άρνί ζωντανό!... Μπέεεεε!...

Μὰ τόσο φυσικά έκανε εκείνο τὸ «μπέ», ὥστε ἐγώ, πού τάρκουγα από τὴν κάμαρα χωρίς νὰ βλέπω, τὸ πιστέψα—άπιστευτο ήταν;—κι' έμεινα με τὴν ιδέα πως ή κόρη μου έστειλε άρνί ζωντανό. Και βγαίνοντας ὕστερα, φώναξα:

—Φέρτε τὸ χασάπη νὰ τὸ σφάξη!

Γιατί τάχα τῶστειλε ζωντανό; Μικρά παιδιὰ έχουμε νὰ τὸ χαροῦνε;

Φαντασθῆτε τὰ γέλια πού έγιναν—και τὰ περισσότερα, έννοείται, τὰ έκαμε τὸ **βοσκαρούϊ**, πού ξανάρχισε νὰ βελάξη, για νὰ... πεισθῶ πως εκείνη βέλαξε και πρωτύτερα. Έπειτα είπε μελαγχολικά:

—Ζωντανό; Μακάρι νάταν...

Κι' άναστέναξε,

Μὰ τὸ πὺδ συγκινητικό είναι τοῦτο: Μία μέρα, ο ταχυδρόμος, από τὸ χωριό της, της έφερε ένα μάλλινο τζιπουνάκι, πού της τὸ έπλεξε ή μάνα της «για νὰ ζεσταίνεται». Κόκκινο, με πλατεϊά οὐγία πράσινη γύ-

ρω-γύρω, και χοντρό, ὡ τί χοντρό! σὰ γούνα!

—Θὰ σε ζεσταίνη καλά αυτό, της είπα όταν μὰς τῶδειξε με χαρά και με καμάρι.

—Θὰ με ζεσταίνη, λέει; έκαμε. Τώρα όμως μοῦ είναι βαρύ. Άργότερα θα τὸ βάλω, πού θα πιάσουν τὰ κρύα...

Πραγματικῶς, τὴν πρώτη ψυχρή μέρα—τότε πού χιονισε στὰ βουνά—τὸ **βοσκαρούϊ** μοῦ παραστάθηκε με τὸ τζιπουνάκι φορεμένο.

—Με γειά, της είπα. Έ, σε ζεσταίνει; —Άκοῦτ' εκεί! μοῦ αποκρίθηκε.

Δὲ νοιώθω κρύο καθόλου! Άς είναι χιόνια στὰ βουνά...

Και χτυπώντας χαϊδευτικά τὸ τζιπουνάκι στους ὤμους της, πρόσθεσε:

—Τὰ προβατάκια μας!... Τὰ προβατάκια μας με ζεσταίνουν τώρα!

—Άλήθεια; έκαμε: από τὰ δικά σας πρόβατα είναι τὸ μαλλι αὐτοῦ τοῦ ρούχου;

—Άμ' από ξένα; μοῦ αποκρίθηκε.

Από τὰ δικά μας τὰ καϊμένα. Έκεῖ ήμουν άκόμα όταν τὰ κουρέψαμε, κι' ἐγώ, με τὴ ρόκα και με τὸν κλώστη, έκαμα τὸ νήμα...

Υστερα τὸ βάζαμε, μισὸ κόκκινο, μισὸ πράσινο. Κι' ή μάνα μου άρχισε νὰ τὸ πλέξη... Νὰ τὸ τώρα, τὸ φορῶ...

Τὰ καϊμένα μου τὰ προβατάκια, πως με ζεσταίνουν, νὰ τὰ χαρῶ!

Και ξαναχτύπησε χαϊδευτικά τὸ τζιπουνάκι της στους ὤμους... Μοῦ φάνηκε τότε πως τὸ **βοσκαρούϊ** είχε πραγματικῶς ένα προβατάκι του στους ὤμους, ζωντανό, και τὸ χαϊδευε μιλώντας του μ' αγάπη, ένῶ τάλλα έβόσκαν εκεί-γύρω τὸ πράσινο χορτάρι...

Σὰς άσπάζομαι

ΠΑΙΔΩΝ

ΣΤΗ ΜΑΝΝΟΥΛΑ ΜΟΥ

Τώρα πού γίνηκα κι' ἐγώ μαννούλα και νιώθω ὅσα για μένα ένιωσες και συ Στὰ χεῖλια σιγολέω μια προσευχούλα Για σένα, μητερούλα μου χρυσή...

Άχ πόσα αλήθεια, πόσα σοῦ χρωστῶ Πού νὰ στὰ ξεπληρώσω δέν μπορῶ Πως θαθελα μακριά για σε νὰ πάω Τάθάνατο νὰ σοῦφερα νερὸ...

Νὰ τῶπερνες νὰ γίνουσιν της φύσης Η ένάρκωση της μάνας μόνη έσύ, Πού μπόρεσες τριγύρω νὰ χαρίσες Τὴ σκόνη της αγάπης τὴ χρυσή...

Μαννούλα μου, μικρή για νὰ πληρώσω Σε σένα τὴ βαρειά τὴν ὀφειλή, Γι' αὐτὸ για πληρωμή τι νὰ σοῦ δώσω; Μονάχα, ένα ὀλόθερμο φιλή...

Τώρα πού γίνηκα κι' ἐγώ μαννούλα και νιώθω ὅσα για μένα ένιωσες και συ Στὰ χεῖλια σιγολέω μια προσευχούλα Για σένα, μητερούλα μου χρυσή...

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

ΣΤΟ ΒΥΘΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

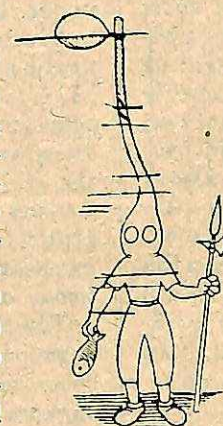
Τὸν περασμένο χρόνο ένας Άμερικανός, ο καθηγητής Ουίλλιαμ Μπήμπ κατόρθωσε με τὴ «βαθύσφαιρά» του νὰ κατεβῇ πολλές φορές στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας σε βάθος μέχρι 975 μέτρων κι' άπ' εκεί έκανε τίς πὺδ ενδιαφέρουσες μελέτες στὰ φυτὰ και στὰ κάθε είδους ψάρια, μαλάκια και κάθε λογῆς θαλασσινὰ πού ζοῦν σ' αὐτὰ τὰ βάθη, μέσα στὸ αἰώνιο σκοτάδι. Τίς έντυπώσεις άπὸ τίς υποβρύχιες αὐτὲς ἐκδρομὲς τοῦ δ' Αμερικανὸς καθηγητῆς τίς περιγράφει με χαριτωμένο τρόπο σ' ένα βιβλίο πού έβγαλε τώρα τελευταία. Στὴν ἀρχὴ όμως τοῦ βιβλίου του ο κ. Μπήμπ έχει μια πολὺ ενδιαφέρουσα μελέτη σχετικὴ με τὰ σκάφανδρα και τὴν ιστορία τους.

Θὰ νομίζετε ίσως πως τὰ σκάφανδρα είναι καινούργια εφεύρεση. Λοιπὸν ὄχι. Απὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους οἱ ἄνθρωποι χρησιμοποιοῦσαν διάφορους τρόπους για νὰ κατεβαίνουν στὸ βάθος τῆς θάλασσας και κατάφεραν νὰ μένουν μέσα στὸ νερὸ λιγώτερη ή περισσότερη ὥρα. ἀναλόγως με τὴν τελειότητα τῶν μέσων πού χρησιμοποιοῦσαν.

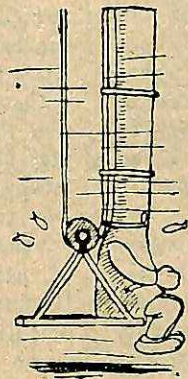
Για τοὺς ἀρχαίους δύτες λέγεται ὅτι καθὼς βουτοῦσαν ἐπιερναν μαζί τους στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας κι' ένα πῆλινο βάζο ἄδειο, ή μᾶλλον γεμάτο με ἕρα, πού τὸ ἀνοιγμά του τὸ κρατοῦσαν έντελῶς ὀριζόντια πρὸς τὰ κάτω ἔτσι ὥστε ο ἕρας νὰ μὴ μπορέση νὰ ξεφύγη καθόλου. Όταν λοιπὸν άρχιζε νὰ τοὺς πιάνη ἀσφυξία ἔχωναν τὸ κεφάλι τους μέσα στὸ δοχεῖο με τὸν ἕρα κι' ἐπαιρναν μιὰ βαθειὰ ἀναπνοή κι' ἔτσι μποροῦσαν νὰ τραθήξουν για λίγη ὥρα ἀκόμη τὴ βουτιά τους.

Για τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο ὑπάρχει ή παράδοση πως «ὅταν είδε ἔλα ὅσα βρίσκονταν ἐπάνω στὴ γῆ, ἐπάνω στὰ βουνὰ κι' ἐπάνω στὴ θάλασσα» θέλησε νὰ δῇ κι' αὐτὰ πού βρίσκονταν στὸ βάθος τῆς θάλασσας. Έβγαλε λοιπὸν νὰ τοῦ κατασκευάσουν ένα γυάλινο κλουβὶ σκεπασμένο με γαϊδουροτόμαρα. Κι' άφου γέμισε τὸ κλουβὶ αὐτὸ με διάφορα τρόφιμα κι' ἄλλες προμήθειες, μπήκε μέσα μαζί

με δύο φίλους του και πρόσταξε νὰ τοὺς κατεβάσουν στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας. Πρὶν κατεβῇ είπε στους στρατιώτες του ὅτι θα ξαναγύριζε πρὶν νὰ περάσουν ἑκατὸ ἡμέρες. Σύμφωνα με τὴν παράδοση ο Μέγας Ἀλέξανδρος ἔμεινε ὀγδόντα ὀλόκληρες ἡμέρες στὸ βάθος τοῦ Ὠκεανοῦ. Έπειδὴ όμως κανένας άπ' τοὺς ιστορικούς δέν

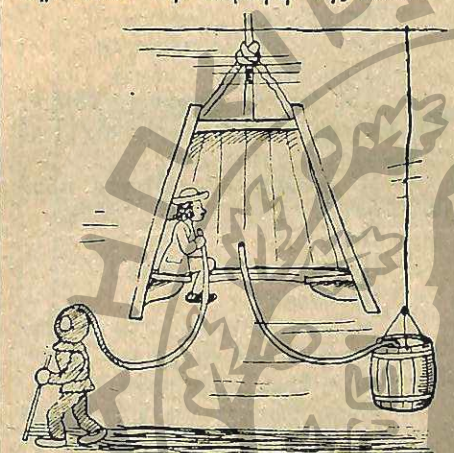
Τὸ σκάφανδρο τοῦ 157 αἰῶνα

Ο σωλήνας-σκάφανδρο τοῦ 1609

ἀναφέρει με τί τρόπο ἀνανέωναν τὸν ἕρα μέσα στὸ γυάλινο κλουβὶ, με τὸ δικιο του μπορεί κανεὶς νὰ ρωτήσῃ τί ἀνέπνεαν ἐπὶ ὀγδόντα μέρες ο ἡρωϊκὸς κατακτητῆς κι' οἱ φίλοι του.

Πραγματικῶς αὐθεντικὲς περιγραφὲς άπὸ σκάφανδρα συναντοῦμε άπὸ τὸν 15 αἰῶνα και ὀθῶε. Ένα άπὸ τὰ ἀρχαιότερα σχέδια σκαφάνδρων ἀποτελεῖται άπὸ μιὰ πέτσινη κουκούλα

Τὸ σύνθετο μηχανήμα τοῦ Χάλλεϋ

λας ἔβγαине ένας πέταινος σωλήνας πού ἔφθανε ὡς τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας και κρατιόταν ἐκεῖ μετῶρος χάρις σε μιὰ φούσκα γεμάτη με ἕρα. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ο δύτες ἀνέπνεε πάντοτε καθαρὸν ἕρα και μποροῦσε νὰ μείνῃ ὅσην ὥρα ήθελε

μέσα στὸ νερὸ. Με τὸ πρωτόγονο δμοῦς αὐτὸ σκάφανδρο δέν μποροῦσε κανεὶς νὰ πάη βαθύτερα άπὸ δύο ή τρία μέτρα.

Τὸν 15 αἰῶνα ήταν σε μεγάλη χρήση καταδυτικοὶ κώδωνες, ὅπως τοὺς λένε. Τὸ 1538 στὸ Τολέδο τῆς Ισπανίας, μπροστὰ στὸν αὐτοκράτορα Κάρολο Κουίντο, και δέκα χιλιάδες θεατὲς δύο Ἑλληνες ἔκαναν ένα τολμηρὸ πείραμα. Μπήκαν σ' ένα ξύλινο κιβώτιο ἀπόλυτα στεγανό, πού τὸ ἀνοιγμά του βρισκόταν γυρισμένο πρὸς τὰ κάτω. Στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κιβωτίου βρισκόταν καρφωμένος ένας ξύλινος πάγκος για νὰ μποροῦν νὰ καθοῦνται οἱ δύτες. Τὸ μηχανήμα ὀλόκληρο κατεδᾶσθηκε με τὴ βοήθεια σχοινίων στὴ θάλασσα σε βάθος πολλῶν μέτρων κι' ὅταν τὸ τράβηξαν πάλι ἐπάνω, οἱ δύο τολμηροὶ Ἑλληνες βγήκαν τὸ ἴδιο στεγνοὶ ὅσο και ὅταν εἶχαν μπει. Εἶχαν πάρει μάλιστα μαζὶ τοὺς κι' ένα κερί ἀναμμένο πού μ' ὅλο του τὸ ὑποβρύχιο ταξίδι δέν ἔδωσε.

Τὸ 1609 ένας Ἴταλὸς εφευρέτης κατασκεύασε ένα μεγάλο και πλατὺ σωλήνα άπὸ πετρί πού εἶχε μάκρος δέκα μέτρων κι' ἐπάνω κρατιόταν ἀνοικτὸ μ' ένα σιδερένιο στεφάνι ένῶ κάτω εἶχε ένα ἀνοιγμά για τὰ πόδια. Στὸ βάθος ήταν τοποθετημένο ένα σκαμνάκι κι' ἐκεῖ καθόταν ο δύτες. Τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σωλήνα βρισκόταν πάντα ἔξω άπὸ τὸ νερὸ κι' ἔτσι ο δύτες και σε δέκα μέτρων βάθος κι' ἂν βρισκόταν ἀνέπνεε πάντοτε ἐλεύθερα και μποροῦσε νὰ ἐπικοινωνή μ' ἐκείνους πού βρίσκονταν στὴν ἐπιφάνεια, ἔδλεπε δὲ και ὅσα γίνονταν στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας άπὸ κάτι τζαμένια παραθυράκια πού ήταν ἀνοιγμένα στὰ πλευρὰ τοῦ σωλήνα.

Τὸ 1716 ο Ἄγγλος Χάλλεϋ καρούλασε ένα μηχανήμα πού μποροῦσε νὰ χρησιμοποιηθῇ για ὑποβρύχιες καταδύσεις και συνδύαζε τίς ιδιότητες τοῦ κώδωνος και τοῦ σκαφάνδρου. Τὸ κύριο σῶμα άπὸ τὸ μηχανήμα τὸ ἀποτελοῦσε ένας μεγάλος κώδων μ' ένα μεγάλο παράθυρο στὸ πλάι και μιὰ δεικνίδα άπ' ὅπου μποροῦσε κανεὶς ν' ἀδειάζῃ τὸν μολυσμένο ἕρα. Για νὰ τὸν ἀνανεώνῃ τὸν ἕρα αὐτὸν ο Χάλλεϋ εἶχε σοφιστεῖ κάτι πολὺ

έξυπνο : Τὸ μηχανήμα συμπλήρωναν δυὸ βαρέλια γεμάτα μὲ ἀέρα ποὺ εἶχαν στὸ πλάι ἕνα σωλήνα ποὺ συγκοινωνοῦσε μὲ τὸν κώδωνα. Τὰ βαρέλια αὐτὰ ἀνεδοκατέβαιναν ἀδιάκοπα κι' ἔτσι ὁ ἀέρας μέσα στὸν κώδωνα ἦταν πάντα φρέσκος. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὸν κώδωνα ὁ Χάλλεϋ εἶχε κατασκευάσει κι' ἕνα σκάφανδρο, ἐφοδιασμένο μ' ἕνα πέτσινο σωλήνα ποὺ ἐπικοινωνοῦσε μὲ τὸν κώδωνα. Ὅποτε ἤθελε λοιπὸν ὁ Χάλλεϋ φοροῦσε τὸ σκάφανδρό του κι' ἔκανε μιὰ μικρὴ βόλτα στὸ βάθος τῆς θάλασσας, σὲ τόση ἀπόστασις ὅση τοῦ ἐπέτρεπε τὸ μᾶκρος τοῦ σωλήνα του.

Ἀπὸ τὸ 1798 ἄρχισαν νὰ κατασκευάζονται σκάφανδρα πολὺ τελειότερα, μὲ μετάλλινη περικεφαλαία καὶ σωλήνα στὸν ὅποιον ὁ ἀέρας τρομπάρωνταν μὲ φυσερὰ κι' ἀργότερα μὲ ἀντλίες.

Τὸ 1884 ἡ χρῆσις τοῦ σκαφάνδρου εἶχε τόσο διαδοθεῖ, ὥστε ἡ γαλλικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν πρόσφερε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη της, τὸν καθηγητὴ Μιλν Ἐντουαρντς ἕνα

σκάφανδρο γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ μελετήσῃ τὰ ζῶα τοῦ βυθοῦ ποὺ ζοῦσαν στὴς ἀκτὲς τῆς Σικελίας. Τὸ σκάφανδρο αὐτὸ εἶχε μιὰ μετάλλινη κάσκα, ποὺ συγκοινωνοῦσε μὲ τὴν ἐπιφάνεια μὲ ἕνα σωλήνα στὸν ὅποιον τρομπάρωναν ἀπὸ πάνω τὸν ἀέρα μὲ μιὰ χειροκίνητη ἀντλία. Στὸ σῶμα τοῦ ὁ δότης φοροῦσε ἕνα ἀδιάδροχο κοστούμι καὶ στὰ πόδια του ἕνα ζευγάρι πέδιλα μὲ μολυβένιους πάτους γιὰ νὰ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ πατάῃ στερεὰ κάτω.

Σήμερα καθὼς ξέρουμε οἱ δύτες κατεβαίνουν μὲ τὰ σκάφανδρα σὲ βάθος ἑκατὸν πενήντα μέτρων καὶ μὲ τὴ «βαθύσφαιρα» σὲ βάθος σχεδὸν χιλίων μέτρων, μπορεῖ δὲ καθένας ποὺ θέλει νὰ κάνῃ μικρὲς ὑποβρύχιες ἐκδρομὲς. Στὴ Γαλλία μάλιστα ὑπάρχει κι' ἕνας σύλλογος τῶν «Φίλων τοῦ βυθοῦ» ποὺ τὰ μέλη του συναντιοῦνται μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα σὲ μιὰ κολυμβητικὴ δεξαμενὴ τοῦ Παρισιῦ. Γι' αὐτὸν τὸν σύλλογο ὁ μὴ μπορεῖ νὰ σὰς κάνῃ λόγο ἄλλη φορὰ.

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΟΙ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΙΦΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ὅπου θὰ μάθουμε τίς τελευταίες περιπέτειες τοῦ Καμύλκ καὶ θὰ παρασταθοῦμε στὸ ἀνοιγμὰ τῆς διαθήκης του.

Τὴ νύχτα τῆς ἰδίας ἐκείνης ἡμέρας—9 τοῦ Φλεβάρη—σ' ἕνα δωμάτιο τοῦ Ξενοδοχείου τοῦ Στέμματος μὲ καλὴ φωτιά καὶ πυκνοὺς μπερντέδες, κλεισμένοι, δυὸ ἄνθρωποι μιλοῦσαν ζωηρά. Ὁ ἕνας ἦταν ὁ Μπέν-Ὀμάρ· ὁ ἄλλος ἦταν ὁ ἀποκρουστικὸς ἐκείνος ξένος, ὁ ἄγνωστος, ποὺ εἶχε περάσει ἀπὸ μπροστὰ του ὅταν μιλοῦσε μὲ τὸν Ἀντιφέρ.

Ἡ συνομιλία τους γινόταν τουρκικά, ὥστε κι' ἂν ἐφώναζαν—γιατὶ συχνὰ ὁ ἕνας φώναζε πολὺ—δὲν θὰ καταλάβαινε τί ἔλεγαν κανένας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐνοίκους τοῦ ξενοδοχείου. Μόνο κάπου-κάπου, πότε ὁ ἕνας, πότε ὁ ἄλλος, πετοῦσε καὶ καμμιὰ γαλλικὴ φράση, ποὺ θὰ πῇ πῶς κι' οἱ δυὸ ἤξεραν γαλλικά.

—Ὅτε ἀπέτυχες; ρωτοῦσε καὶ ξαναρωτοῦσε ὁ ἄγνωστος.

—Δυστυχῶς, ἔβροχάτατε. Καὶ μάρτυς μου ὁ Ἀλλάχ...

—Ἀσε τὸν Ἀλλάχ ἡσυχά! Τὸ ζήτημα εἶναι ποὺ δὲν κατάφερες...

—Μὲ μεγάλη μου λύπη, ἔβροχάτατε...

—Αὐτὸς ὁ παλιο-Μαλουῖνος, ποὺ νὰ τὸν πάρῃ ὁ διάβολος καὶ νὰ τὸν σηκώσῃ, ἀρνήθηκε νὰ σοῦ δώσῃ τὸ γράμμα...

—Ἀρνήθηκε.

—Καὶ νὰ σοῦ τὸ πουλήσῃ;

—Δέχθηκε μὰ...

—Καὶ δὲν τὸ ἀγόρασες, ἀδέξιε; Καὶ μοῦ ἤρθε εἰς ὄψιν χωρὶς νάχῃς τὸ γράμμα στὴν τσέπη σου;

—Μ' ἀκοῦστε... Ἐξέρετε πόσα μοῦ ζήτησε;

—Πόσα;

—Πενήντα ἑκατομμύρια!

—Πενήντα;!

Κι' οἱ βλαστήμιες ἄρχισαν νὰ πέφτουν βροχὴ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ξένου. Τὸν εἶχε πιάσει θυμὸς μεγάλος.

—Ὅστε, ρώτησε ἀφ' οὗ ξεθύμανε λίγο, ξέρετε τί σπουδαιότητα ἔχει γι' αὐτὸν τὸ γράμμα;

—Θὰ τὸ ξέρῃ.

—Ποὺ νὰ τὸν κάψῃ ὁ Ἀλλάχ, καὶ σένα μαζί του!

—Μὰ ἐγὼ τί φταίω, ἔβροχάτατε; Δὲν ἤξερα τὰ μυστικά τοῦ Καμύλκ-πασά...

—Ἐπρεπε νὰ τὰ ξέρῃς, νὰ τοῦ τὰ εἶχες ἀποσπάσει ὅσο ζοῦσε, ἀφ' οὗ ἤσουν συμβολαιογράφος του. Βλάκα!

Κι' οἱ βλαστήμιες ξανάρχισαν.

Ὁ φοβερὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἔκανε τὸν Μπέν-Ὀμάρ νὰ τρέμῃ, ἦταν ὁ Σαούκ, ὁ γιὸς τοῦ Μουράτ, τοῦ ἐξαδέλφου τοῦ Καμύλκ-πασά. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του, βρέθηκε ὁ μόνος φυσικὸς κληρονόμος τοῦ θείου του, καὶ θάπαιρνε ἀμέσως τὴν κλοσσισαία του περιουσία, ἂν ἡ περιουσία αὐτὴ δὲν ἦταν τώρα θαμμένη σ' ἕν' ἄγνωστο νησί—ξέρουμε ἀπὸ τότε καὶ γιὰ ποιοὺς λόγους.

Δὲν μένει παρὰ νὰ μάθουμε τί ἔκαμε καὶ τί ἔγινε κατόπι ὁ Καμύλκ-πασάς. Κι' ἴδου μὲ λίγα λόγια.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἀκόμα, ὁ ἱμπραῖμ-πασάς, ὁ γιὸς τοῦ Μεχμέτ-Ἀλή, τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου, βρισκόταν στὴ Συρία καὶ τὴν Παλαιστίνη καὶ κατακτοῦσε, τὴ μιὰ κατόπι τῆς ἄλλης, τίς πόλεις τους. Ἀλλὰ μπήκαν στὴ μέση οἱ εὐρωπαῖκες δυνάμεις, σταμάτησαν τὸν κατακτητὴ καὶ μὲ τὴ συνθήκη τοῦ 1833 ξανάδωσαν στὸ Σουλτάνο τίς χώρες του.

Τὸν ἴδιον καιρὸ, ἀφ' οὗ ἔθαψε τὸ θησαυρὸ του, ὁ Καμύλκ ἐξακολούθησε τὰ ταξίδια του. Ποῦ; Σὲ ποιὲς θάλασσες, σὲ ποιὲς ἡπείρους; Μόνο ἐκεῖνος ἤξερε κι' ὁ πλοίαρχος Ζό. Τὸ πλήρωμα τῆς γολέττας δὲν ἔβγαινε ἔξω ποτὲ καὶ δὲν μάθαινε τίποτα...

Ἀλλὰ ὅστερ' ἀπὸ τίς τρελλὲς αὐτὲς περιπλανήσεις—ποὺ εἶχαν ὅμως κι' αὐτὲς τὸ σκοπὸ τους—ὁ Καμύλκ ἔκαμε τὴν ἀνοησία νὰ γυρίσῃ στὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς. Ἐνόμιζε πῶς, ἀφ' οὗ ἡ Συρία δόθηκε πιά στὸ Σουλτάνο, μποροῦσε χωρὶς κανένα κίνδυνο νὰ πάῃ πίσω στὸ Χαλέπι.

Ἦταν στὰ 1834. Μιὰ κακοκαιρία ἐσπρωξε τὸ καράβι του ὡς τὰ νερά τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἀκρας. Ὁ στόλος τοῦ ἱμπραῖμ περιπολοῦσε ἀκόμα ἐκεῖ-ἀπέξω, καὶ σ' ἕν' ἀπὸ τὰ πλοῖα του βρισκόταν κι' ὁ Μουράτ. Εἶδε τὸ καράβι τοῦ Καμύλκ μὲ ὀθωμανικὴ σημαία καὶ πρόσταξε νὰ τὸ κυνηγήσουν. Τὸ ἔφτασαν. Ἐκεῖνο ἀμύνθηκε γενναῖα. Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ χαθῇ ὅλο τὸ πλήρωμα καὶ νὰ πιασθοῦν αἰχμάλωτοι ὁ πλοίαρχος κι' ὁ ἰδιοκτήτης.

Ὁ Μουράτ ἐγνώρισε ἀμέσως τὸν Καμύλκ. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ ἐλευθερία του ἦταν χαμένη γιὰ πάντα.

Τὸν κουβάλησαν κρυφὰ στὴν Αἴγυπτο καί, μαζί μὲ τὸν πλοίαρχο Ζό, τὸν ἐκλείσαν στὸ φρούριο τοῦ Καῖρου.

Ἔτσι τὴν ἔπαθε ὁ ἄμειρος Καμύλκ, νομίζοντας πῶς ὁ πόλεμος τῆς Ἀνατολῆς εἶχε τελειώσει μὲ τὴ συνθήκη τοῦ 1833, ἐνῶ ἐμελλε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀκόμα πολὺ... Καὶ στὸ

Χαλέπι ἀκόμα ἂν κατόρθωνε νὰ φτάσῃ, πάλι θὰ βρισκόταν στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν του, ὅπως καὶ τώρα ποὺ ἦταν φυλακισμένος στὸ Κάιρο. Μποροῦσε βέβαια νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ἐλευθερία του παραδίδοντας τὴ μεγάλη του περιουσία στὸ Μουράτ. Μὰ μὲ τὸ χαρακτήρα ποὺ εἶχε, θὰ προτιμοῦσε νὰ τὸν κάμουν κομμάτια ἀπὸ μιὰ τέτοια ὑποχώρηση. Τὸν εἶχε πιάσει ἕνα φοβερὸ πείσμα κι' εἶχε κυριευθεῖ ἀπὸ τὴν ἀνατολίτικη μοιρολατρεία, «Ἔτσι ἦταν γραφτὸ μου, συλλογιζόταν. Ἀς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ. Αὐτοὶ οἱ ἐλλεινοὶ δὲν θὰ μοῦ ἀποσπάσουν οὔτε τὸ μικρότερό μου διαμάντι!».

Ὅσο σιάνηκαν πολὺ σκληρὰ τὰ χρόνια ποὺ πέρασε στὴ φυλακὴ του, ἀπομονωμένος, χωρισμένος κι' ἀπὸ τὸν πλοίαρχο Ζό, ποὺ στὴν ἐχεμύθειά του εἶχ' ἐμπιστοσύνη. Ὑστερ' ἀπὸ ὀκτὼ χρόνια, στὰ 1842, μὲ τὴν καλοσύνη ἐνὸς δεσμοφύλακα, κατάφερε νὰ στείλῃ πολλὰ γράμματα σὲ ἀνθρώπους ποὺ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐξοφλήσῃ κάποια ἐκδούλευση—καὶ πρῶτα-πρῶτα στὸ Θωμὰ Ἀντιφέρ ἀπὸ τὸ Σαῖν-Μαλό. Ἀκόμα, ἕνας φάκελλος μὲ τὴ διαθήκη του ἔφθασε στὰ χέρια τοῦ Μπέν-Ὀμάρ, ποὺ τὸν εἶχε ἄλλοτε συμβολαιογράφο στὴν Ἀλεξάνδρεια.

Ὑστερ' ἀπὸ τρία χρόνια, στὰ 1845, ὁ πλοίαρχος Ζό πέθανε κι' ὁ Καμύλκ-πασάς ἀπόμεινε ὁ μόνος ποὺ ἤξερε τὴ θέσιν τοῦ νησιοῦ μὲ τὸ θησαυρὸ. Ἀλλὰ κι' αὐτὸς δὲν ἐμελλε νὰ ζήσῃ πολὺ. Στὰ 1852, ὅστερ' ἀπὸ δεκαοχτὼ χρόνια αἰχμαλωσίας, τελείωσε τὴ βασανισμένη του ζωὴ, σὲ ἡλικία ἐβδομηνταδύο χρονῶν, χωρὶς νὰ κατορθώσουν οἱ ἐχθροὶ του, οὔτε μὲ ἀπειλὲς οὔτε μὲ μαρτύρια, νὰ τοῦ ἀποσπάσουν τὸ μυστικόν.

Τὸν ἀκόλουθο χρόνον πέθανε κι' ὁ Μουράτ, ὁ κακὸς καὶ πλεονέκτης ἐξάδελφός του, ἀφίοντας ἕνα γιόν—τὸν Σαούκ—ποὺ εἶχε κληρονομήσει ὅλα τὰ κακὰ ἐνστικτὰ τοῦ πατέρα του. Ἄν καὶ δὲν ἦταν τότε παρὰ μόλις εἰκοσιτριῶν χρονῶν, ἔκανε μιὰ τυχοδιωκτικὴ ζωὴ ἀποτρόπαιη. Μόνος συγγενὴς τοῦ Καμύλκ-πασά, αὐτὸς θὰ κληρονομοῦσε τὴ μεγάλη του περιουσία ἂν ὁ κάτοχός της εἶχε φανερώσει τὸ μυστικόν. Ἀλλὰ τώρα πιά ἦταν ἀδύνατο. Καὶ πέρασαν δέκα χρόνια χωρὶς ὁ Σαούκ νὰ κάμῃ καμμιὰ ἐνέργεια, γιὰ τὴν ἀν κάλυψή της. Δὲν ἐφантаζόταν πῶς ὑπῆρχαν κι' ἄνθρωποι, ζωντανοὶ ἀκόμα, ποὺ κατ' ἤξεραν γι' αὐτήν.

Ἀξαφνὰ, ἀνέλπιστα, τίς πρῶτες ἡμέρες τοῦ 1862, ὁ Σαούκ ἔλαβε ἕ-

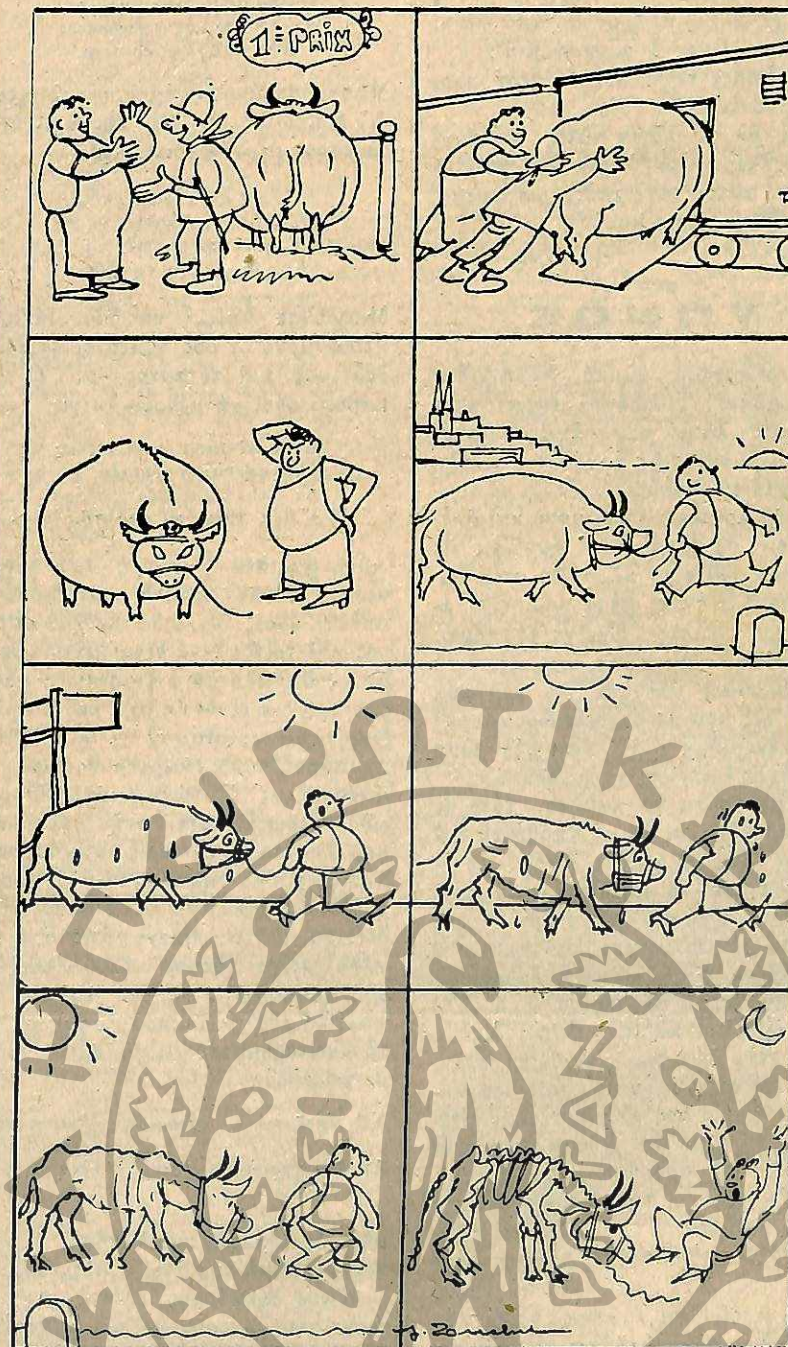
να γράμμα ποὺ τὸν καλοῦσε νὰ πάῃ ἀμέσως στὸ συμβολαιογραφεῖο τοῦ Μπέν-Ὀμάρ «γιὰ πολὺ σπουδαία ὑπόθεση».

Τὸν ἤξερε τὸν Μπέν-Ὀμάρ. Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἀδύνατο, δει-

λὸ χαρακτήρα, ποὺ μποροῦσε νὰ τὸν κάνῃ ὅπως θέλει. Πῆγε λοιπὸν στὴν Ἀλεξάνδρεια κι' ἀπότομα ρώτησε τὸν συμβολαιογράφο γιὰ ποῖο λόγο ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ.

Ταπεινά, ὁ Μπέν-Ὀμάρ τοῦ ζήτη-

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗ ΧΩΡῆ ΣΤΟ ΤΡΑΙΝΟ

Τὸ παχὺ βῶδι! Πρῶτο βραβεῖο στὴν Κτηνοτροφικὴ Ἐκθεσὴ. Ὁ κύρ Μανθὺς τὸ ἀγόρασε μὲ χαρὰ. Μὰ ὅταν θέλησε νὰ τὸ φορτώσῃ στὸ τραῖνο, βρέθηκε πῶς ἦταν ἀδύνατο νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βαγονιοῦ τῶν ζώων. Ἀναγκάστηκε τότε νὰ τὸ κουβαλήσῃ στὸ χωριὸ τοῦ πεζοῦ. Καὶ νὰ πῶς κατάντησε, ἀπὸ τὸν πολὺ δρόμο, τὸ παχὺ ἀσυνείθιστο βῶδι: σκελετός!

ΜΙΚΡΗ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΗ

σε χίλιες συγγνώμες γι' αυτή την ἐνόχληση, και με φωνή μελιστάλαχτη τοῦ εἶπε :

— Μὰ δὲν εἶσθε ὁ μόνος κληρονόμος τοῦ Καμύλκ-παῖ ;

— Φυσικά, ἀποκρίθηκε ὁ Σαοῦκ, ἀφοῦ εἶμαι γιὸς τοῦ Μουράτ, ποῦ ἦταν ἑξάδερφός του.

— Εἶσθε βέβαιος πὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλος στενὸς συγγενής ;

— Κανένας ! Ὁ Καμύλκ-παῖς δὲν εἶχε ἄλλον κληρονόμο ἀπὸ μένα. Ποῦ εἶναι ὁμῶς ἡ κληρονομιά ;

— Ὅριστε την ! στὴ διάθεσή σας, ἑξοχώτατε !

Καὶ με τὰ λόγια αὐτά, ὁ Μπέν-Ὁμάρ ἔτεινε στὸ Σαοῦκ ἕνα φάκελλο, ποῦ αὐτὸς τὸν ἀρπάξε ρωτώντας :

— Τί περιέχει αὐτό ;

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΝΟΣ

Θὰ κοιμηθῆς γλυκὲ, ἀγαπημένο μου παιδάκι ! Τύλιξε τὰ μπρασάκια γύρω στὸ λαιμό μου — ἄχ ! ἡ πολὺ-τιμη, ἡ μυριάκριδη ἀλυσίδα — κι' ἔλα νὰ ποῦμε τὸ νανούρισμα. Ὅχι τὸ τραγοῦδι τὸ μοντέρνο, τὸ γοργὸ καὶ ἀλέγρο ποῦ σὲ ταραῖζει κι' ἀρχίζεις τίς φωνάρες. Ὅτε τὸ ἄλλο τὸ στρατιωτικό, ποῦ ξυπνάει μέσα σου τὴ διάθεση γιὰ τρέλλες. Ἐκείνο τὸ γλυκὸ τραγοῦδάκι θὰ ποῦμε, ποῦ λέει γιὰ τὰ λουλούδια καὶ γιὰ τὰ γάρφαρα νερά. Ὡς ποῦ νὰ τὸ τελειώσουμε, τὸ κεφαλάκι θάχῃ πιά γείρει στὸν ὦμο καὶ θάχουν κλείσει τὰ ματάκια.

Ἡ μαννούλα θὰ καθήσει τότε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ θὰ σ' ἀποθέσει στὰ γόνατά. Καὶ θὰ κοιτάει ἀχόρταγα τὰ βλέφαρά σου τὰ κλεισμένα, τὰ χρυσά σου βλέφαρα, τὸ στόμα τὸ μικρό σου, τὸ μισάνοιχτο, ταχτάκια σου τὰ ρόδινα, δυὸ ζωντανὰ λουλούδια στὴν ἀκρὴ τοῦ προσώπου.

Τί ὁμορφιά καὶ τί γαλήνη ἀπλώνεται στὴν ὄψη σου ! Ἀγγέλοι παραστέκουνε στὸν ὕπνο σου καὶ στὰγγελοῦν γλυκὰ καὶ σὺ χαμογελάς. Θέλω νὰ γγίξω μὲ τὰ χεῖλιά μου κάθε κομμάτι τοῦ προσώπου σου, μὰ τρέμω μὴν ταραξῶ τὴ γαλήνη σου...

Μικρὸ μου δὲν ἀντέχω. Στὸ κρεββάτι θὰ σ' ἀφίσω καὶ θὰ κλάψω. Ἀπὸ συγκίνηση, ἀπὸ χαρὰ, ἀπὸ εὐγνωμοσύνη γιὰ τοῦ Θεοῦ τὸ δῶρο τὸ ἀσύγκριτο...

Νὰ, στὸ κρεββάτι σου σὲ βάζω. Ταράζεσαι γιὰ μιὰ στιγμή, ἀπλώνεις τὰ χεράκια καὶ μ' ἀγκαλιάζεις. Ἡσυχάζεις, γιὰ τὸ ξέρεis, μικρούλη μου. Ἡ μαννούλα κοντὰ σου πάντα, παραστέκει τὸν ὕπνο σου. Καὶ καρτεράει τὸ ξύπνημά σου τὸ γλυκὲ.

ΕΛΕΝΗ ΡΕΖ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἰδοὺ ἕνα τετράστιχο ἀπὸ τὸν «Υμνο» τοῦ Σολωμοῦ, ὅπου ὁμοιοκαταληκτοῦν, ὅπως καὶ σ' ἄλλα τὰ λοιπά, πρῶτος με τρίτο καὶ δεύτερος με τέταρτο :

Κι' ἐκεῖ μέσα κατοικοῦσες
Πικραμένη, ἐντροπαλή,
Κι' ἕνα στόμα καρτεροῦσες
«Ἐλα πάλι» νὰ σοῦ πῇ.

Μποροῦσε ὁμῶς νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν κι' ὁ πρῶτος με τὸν τέταρτο κι' ὁ δεύτερος με τὸν τρίτο, ἔτσι :

Κι' ἐκεῖ μέσα κατοικοῦσες
Πικραμένη, ἐντροπαλή,
Κι' «ἔλα πάλι!» νὰ σοῦ πῇ
Ἐνα στόμα καρτεροῦσες.

Μποροῦσε ἀκόμα νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν μόνο οἱ δυὸ ὀξύτονοι στίχοι — δεύτερος καὶ τέταρτος — κι' οἱ δυὸ παραξύντονοι νὰ μένουν λυτοί :

Κι' ἐκεῖ μέσα κατοικοῦσες
Πικραμένη, ἐντροπαλή,
Κι' ἕνα καρτεροῦσες στόμα
«Ἐλα πάλι» νὰ σοῦ πῇ.

Αὐτὴ μάλιστα ἡ μορφὴ τοῦ τετράστιχου εἶναι ἀρκετὰ συνηθισμένη, πρέπει ὁμῶς οἱ λυτοὶ στίχοι — πρῶτος καὶ τρίτος — νὰ εἶναι μετρικῶς ὁμοιοί, δηλαδὴ ἂν ὁ ἕνας εἶναι παροξύτονος, νὰ εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ ἄλλος (καρτεροῦσες-στόμα) ἢ κι' οἱ δυὸ παραποξύντονοι (καρτεροῦσαμε-στόματα) ἢ κι' ὀξύτονοι (καρτεροῦ-κρατῶ).

Ὅπως δὴποτε, στὴν περίπτωσή ποῦ ἀπὸ τοὺς τέσσερις στίχους μίαν στροφὴν ὁμοιοκαταληκτοῦν μόνο οἱ δυὸ, τὸ τετράστιχο κατὰ βάθος εἶναι διστίχο, ἀποτελούμενο ἀπὸ ἕνα μεγάλο στίχο (δεκαπεντασύλλαβο π.χ. : χωρισμένου σὲ δυὸ μικροὺς (ὀκτασύλλαβο κι' ἐπτασύλλαβο). Π.χ. : τὸ ἀνωτέρω τετράστιχο εἶναι τὸ διστίχο αὐτό :

Κι' ἐκεῖ μέσα κατοικοῦσες | πικραμένη, ἐντροπαλή,
Κι' ἕνα καρτεροῦσες στόμα | «ἔλα πάλι» νὰ σοῦ πῇ

με τοὺς δεκαπεντασύλλαβους στίχους τοῦ χωρισμένου στίχου τοῦ μέρους.

Κατὰ διαφόρους ἐπίσης τρόπους ὁμοιοκαταληκτοῦν κι' οἱ στίχοι τῶν στροφῶν ποῦ ἀποτελοῦνται ἀπὸ πέντε (πεντάστιχα). Συνήθως ὁμοιοκαταληκτοῦν τρεῖς καὶ δυὸ

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Θὰ μποροῦσε ὁμῶς νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν δυὸ καὶ δυὸ, κι' ὁ πρῶτος νὰ μείνῃ λυτός :

Ὡς δυνάτ, πληγὴ τοῦ ἀδυνάτου
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο νὰ ἐβρίσκε καταρυγὴ
Στὸν ἄλλον κόσμον ἢ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ἀλλὰ κι' ὁ τελευταῖος μπορεῖ νὰ μείνῃ ἐλεύθερος, γιὰ νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν κατόπι με τὸν τελευταῖο τοῦ ἐπομένου πενταστίχου — ὅπως γίνεται καὶ μ' ἄλλες στροφές — τότε ὁμῶς τὸ πεντάστιχο μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ δεκάστιχο.

Τὸ ἐξάστιχο, πολὺ συνηθισμένη στροφὴ, δένεται κι' αὐτὸ με τίς ὁμοιοκαταληξίες κατὰ διαφόρους τρόπους, ποῦ μπορεῖτε ἐξαίρετα νὰ τοὺς μελετήσετε στίς ἐμμετρὲς Πνευματικές Ἀσκήσεις : γιατί συχνὰ ὁ Ἀνανίας — καλὸς στιχοῦργος καὶ διορθωτὴς τῶν συνθετῶν — μεταχειρίζεται ἐξάστιχα. Νὰ ἕνα χαριτωμένο — ἰδέα τοῦ **Ξανθοῦ Δοκίμου**, στίχοι τοῦ Ἀνανίας :

Δὲν εἶναι καθαντὸ ἱστορία,
Σ' αὐτὸν δουλεύει φαντασία
Κι' εἶναι συχνὰ ἕνα παραμῦθι
Μ' ἀντὶ γιὰ θῆτα, Γάμα βάνω
Καὶ κάποιον ἐντόμου, ἀπὸ κεῖ πάνω,
Μονότονο τραγοῦδι ἐχῶθῃ.

Ἐδῶ, βλέπετε, ὁμοιοκαταληκτοῦν οἱ στίχοι ἀνὰ δύο : πρῶτος καὶ δεύτερος, τέταρτος καὶ πέμπτος, τρίτος καὶ ἕκτος. Μὰ μποροῦσε νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν καὶ ἀνὰ τρεῖς (πιδ δύσκολο βέβαια) μποροῦσε ἀκόμα νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν δεύτερος καὶ τρίτος, πέμπτος καὶ ἕκτος, κι' οἱ ἄλλοι δυὸ, πρῶτος καὶ τέταρτος, νὰ μένουν λυτοί.

Σὲ κάποια ἐξάστιχα τοῦ Σολωμοῦ ὁ τελευταῖος στίχος κάθε στροφῆς ὁμοιοκαταληκτεῖ με τὸν τελευταῖο τῆς ἐπομένης, ὥστε εἶναι σὰ δωδεκάστιχο :

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ὡς δυνάτ, τοῦ ἀδυνάτου πληγὴ
Ὡς πότε θὰ τρυγῆς τὴ δύναμή σου ;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμον, συλλογίσου,
Νὰ βρεῖται ἡ σὺν ἡ ψυχὴ σου,
Παρά νὰ βασανίζεται σὴ γῆ.

Ο ΑΧΡΗΣΤΟΣ

Ἦταν ἕνα βροχερὸ πρῶτὸ τοῦ Μαρτίου, ὅταν πῆγε ὁ Πέτρος Μασσέ, νὰ καταταγῇ στὸ στρατό.

Ὁ στρατολόγος τὸν κοίταξε καλὰ-καλὰ, κούνησε τὸ κεφάλι με οἶκτο καὶ εἶπε :

— Κοίταξε τί μᾶς στέλνουν. οὔτε ἐνάμιση μέτρο ἀνάστημα, καὶ στενοθύραξ. Ἔτσι εἶναι ὅλοι στὸ χωριό σου, παλληκάρι μου ;

Ὁ νεοσύλλεκτος κοκκίνησε σὰν παπαρούνα καὶ ζάρωσε ἀκόμη περισσότερο. Τότε πετάχτηκε ἕνας μεγαλοκαμωμένος πατριώτης του καὶ εἶπε :

— Ὅχι κ. συνταγματάρχα, ἔχει καὶ ψηλούς καὶ λεβέντες τὸ χωριό μας.

— Ποῦ εἶναι ; Δὲ βλέπω κανέναν.

— Εἶναι ὅλοι τοὺς ἀποσπασμένοι στὰ διάφορα Ὑπουργεῖα, καὶ εἶναι τόσο πολλοὶ ποῦ δὲν τοὺς μένει χωρὶς οὔτε τὸ χέρι τοὺς νὰ κουνήσουνε γιὰ νὰ γράψουν.

Τὴν ὥρα ποῦ τοὺς ἔγραψε στοὺς καταλόγους, ὁ στρατολόγος ρωτοῦσε καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ καθενὸς καὶ τοὺς τοποθετοῦσε σὲ ἀνάλογη ὑπηρεσία. Ὅταν ἤρθε ἡ σειρά τοῦ Πέτρου Μασσέ, τὸν εἶχε ἀφήσει τελευταῖον φυσικά, τὸν ρώτησε :

— Τί δουλειὰ ἔκανες στὸ χωριό σου ;

Τρέμοντας κατόρθωσε νὰ ψιθυρίσῃ :

— Μουσικός.

— Μουσικός ; τί ὄργανο ; τρομπέτα ; ταμποῦρλο ;

— Τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ τοῦ ἀ-ἀπάντησε λίγο ψυχραμένος, ἐπαίξα ἁρμόνιο.

— Ἀρμόνιο ; καὶ ποῦ θὰ τὸ βροῦμε στὸ μέτωπο αὐτὸ τὸ ὄργανο ; Ἄσε κι' ὅταν νικοῦμε κανένα χωριὸ θὰ σὲ βάζουμε νὰ παίξῃς, στὴ λειτουργία ποῦ θὰ κάνουμε.

Ἀπὸ τὰ εἰρωνικά βλέμματα ποῦ τοῦ ἔρριχναν ὅλοι κατάλαβε πόσο ἀχρηστος ἦταν. Ἐσκυψε τὸ κεφάλι καὶ πῆγε με τοὺς καινούργιους συντρόφους του. Νέες ἐρωτήσεις καὶ νέα πειράγματα ἀρχισαν ἐκεῖ. Γιὰ νὰ γλυτώσῃ, χωρὶς θυμὸ, με μιὰ βαθεῖα μόνον λύπη, σηκώθηκε καὶ πῆγε σιγά-σιγά, κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο καὶ κάθησε μόνος του.

Ἐβλεπε καὶ μόνος του πόσο λίγο ἄξιζε. Ἡ ψυχὴ του ἦταν βαρεῖα, πονοῦσε. Αὐθόρμητα ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ μικρὴ φλογέρα κι' ἀρχισε νὰ παίξῃ.

Πέρασε πολλὴ ὥρα ἔτσι, κι' ὅταν κάποτε κουράστηκε καὶ σταμάτησε, εἶδε τρεῖς-τέσσερις στρατιώτες νὰ στέκουν πίσω του καὶ νὰ τὸν ἀκούει.

— Ἐσὺ ἐπαίξεις τόσην ὥρα ;

— Ναι εἶπε σιγανὰ, κι' ἔσκυψε σὰν ἐνοχος τὸ κεφάλι.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα πῆγε μακριὰ στὰ χωράφια νὰ παίξῃ, νὰ ξεχάσῃ λίγο τὸν πόνο. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι' εἶδε κάμποσους συντρόφους του νὰ τὸν πλησιάζουνε. Ἀμέσως σταμάτησε κι' ἔβγαλε τὴ φλογέρα στὴν τσέπη του.

— Κάνε τὴ δουλειὰ σου, μὴ πειράζεσαι γιὰ μᾶς.

Κι' ὅπως εἶχε ξεχάσει τὸν πόνο του, ἔτσι κι' αὐτοὺς, τοὺς ἔξεχσε στὴ μουσική.

Τὸ σύνταγμα τοὺς εἶχε μερικὲς ἡμέρες ἄδεια ἀκόμη. Τὸ ἀκροατήριό του ἡμέρα με τὴν ἡμέρα πληθύνει. Ὡς ποῦ ἤρθε ὁ καιρὸς νὰ φύγουν γιὰ τὸ μέτωπο. Μόλις φθάσανε, ἦταν νύχτα, ἡ πρώτη δουλειὰ ποῦ ἔκανε ὁ Πέτρος Μασσέ ἦταν νὰ βγάλῃ τὴ φλογέρα του καὶ νὰ ἀρχίσῃ νὰ παίξῃ. Ἐπαίξε τόσο σιγὰ, κι' ὁμῶς ὅλοι ὅσοι κοιμόντουσαν δίπλα του, ξύπνησαν κι' ἀνακάθησαν στὸ κρεββάτι τους, νὰ τὸν ἀκούει σὰν μαγεμένοι. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα, ὅταν ἀκούστηκε μιὰ θυμωμένη φωνὴ νὰ λέγῃ :

— Τί κατάσταση εἶναι αὕτη ; τέτοια ὥρα μουσική ; Παρέλαση ἔχουμε ; Ἦταν ὁ λοχίας ποῦ ἔκανε τὴ νυκτερινὴ ἐπιθεώρηση. Μόλις ἔφυγε, ὁ Πέτρος Μασσέ χωρὶς νὰ πῇ τίποτα ἔκρυψε σιγά-σιγά τὴ φλογέρα του.

— Ἐρεῖς νὰ τραγοῦδᾳς ; τὸν ρώτησε ἕνας σύντροφός του.

— Λιγάκι.

— Πές μας τότε κάτι.

Τραγοῦδῃς, με σιγανὰ, μὰ γλυκαὶ καὶ σωστὴ φωνή, παλιὺς λησμονημένους σκοποὺς, ποῦ ξύπναγαν μακρινὲς ἀναμνήσεις στίς ψυχὰς τῶν ἄλλων. Ὑστερὰ ἄλλους σκοποὺς, μακρόσυρτους καὶ νοσταλγικοὺς ποῦ ποτὲ δὲν τοὺς εἶχε κανεὶς ἀκούσει, τραγοῦδιὰ δικὰ του καὶ τᾶλεγε τόσο ὁμορφα. Ἐχάσαν τὴ φρικτὴ ζωὴ στὰ χαρὰκώματα, τοὺς μεγάλους ποντικούς καὶ τίς κακομοιρίες τους. Ἐναβρέθηκαν σπῆτι τους. Νὰ τοῦ ἐνὸς ἡ γυναῖκα τὸν περιμένει με τὸ γέλιο στὸ στόμα, ὁ ἄλλος θαρρεῖ πὼς δυὸ ρόδινα παχουλὰ χεράκια τυλίγουν τὸ λαιμὸ του καὶ δυὸ χεῖλάκια ἀθῶα τοῦ λένε σιγανὰ «μπαμπᾶ»... μὰ γιὰ τί σταμάτησε ; τραγοῦδα, τραγοῦδα ἀκόμα, ἔτσι μόνο ξεχνᾶμε τοὺς πόνους μας, γυρίζουμε στὴν πατρίδα μας, μὴ σταματᾷς γιὰ τὸτε σῶναι τὸ ὁμορφο ὄνειρο καὶ ξαναβρισκόμαστε στὰ βρώμικα χαρὰκώματα ποῦ μὴρίζουν μούχλα.

Μιὰ ἡμέρα τοὺς ἤρθε ἡ διαταγὴ νὰ φύγουν.

— Δὲς μου τὸ γυλιό σου, τοῦ εἶπε ἕνας σύντροφός του ἀπ' τὴ Νορμανδία, γίγας στὸ ἀνάστημα, ἀλλὰ καλόφυκος σὰν παιδί, σὲ φτάνει ποῦ θὰ περπατᾷς.

Σὲ κάθε χωριὸ ποῦ κατασκήνωσαν, οἱ στρατιῶτες λεηλατοῦσαν τὰ σπίτια κι' ἔτι μουσικὸ ὄργανο ἐβρισκαν τοῦ τὸ πῆγαιναν.

— Γιὰ νὰ παίξῃς, Πέτρο.

Κι' ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ ὄργανα, ὁ Πέτρος Μασσέ τοὺς ἐπαίξε τοὺς πιὸ γλυκοὺς σκοποὺς.

Σὲ μιὰ μισογκρεμισμένη ἐκκλησιά, χωρὶς σκεπὴ, τὸ ἁρμόνιο, λὲς κι' ἀπὸ θαῦμα, δὲν εἶχε πάθει τίποτα. Τὴν ἄλλη ἡμέρα πρωτὶ-πρωτὶ, λάμποντας ἀπὸ χαρὰ ὁ Πέτρος Μασσέ ἀρχισε νὰ παίξῃ. Ποτὲ δὲ θάχε ξεχυθεῖ μαγευτικώτερη μελωδία ἀπ' τὸ φτωχὸ ἁρμόνιο τοῦ χωριοῦ. Ἦταν κάτι τὸ θεῖο ! Ὑστερὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες τὸ σύνταγμα τοὺς στάλθηκε στὸ Βερδέν.

Μιὰ μέρα ὁ λοχαγὸς ζήτησε ἕναν ἀνθρωπο ἐμπιστοσύνης γιὰ μιὰ ἐπικίνδυνη ἀποστολή. Ὁ λοχίας πρότεινε τὸν Πέτρο Μασσέ, ἕ

στικά Χριστουγεννιάτικο, τὸ λυπήθηκα νὰ τὸ ἀπορρίψω καὶ μὲ μερικὲς μικρὲς μεταβολὲς τὸ ἔκανα Ἀποκριάτικο. Αὐτὰ γιὰ τὴ συγγραφέα πού θ' ἀπορήσῃ βλέποντας τὸ ἔργο τῆς νὰ δημοσιεύεται ἔτσι ἀλλαγμένο, μὰ καὶ γιὰ τοὺς ἀναγνώστες πού ξέρουν πὼς τίς Ἀποκρίες μόνο τρεῖς μέρες παύουν τὰ σχολεῖν.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναμένεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1936 "Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἁγία, καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια

Νέα Ψευδώνυμα: Κυρά τῶν Χρυσανθέμων, κ. (ΕΜ). Δροσούλα, κ. (ΠΜ). Πονεμένη Καρδιά, κ. (ΜΜ). Λουλούκα, κ. (ΛΚ). Νάντια, κ. (ΝΚ). Περσεύς, ἄ. (ΠΜ). Ναυτομαλλοῦσα, κ. (ΠΑ). Ἰνδιάννα, κ. (κ + ρ); Πανταχού Παρὼν, ἄ. (ΑΒ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ἀμαρυλλίς, κ. Μύρον τῆς Ἀνδρου, κ. Ντολορές, κ. Ναυτοπούλα τῆς Ἀνδρου, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: **Σεραφεῖμ** (δὲν πειράζει· εὐχαριστῶ γιὰ τὴ γελοιογραφία, ἀλλὰ δὲν θὰ τὴ χρησιμοποιοῦμαι γιατί εἶναι κάπως σκοτεινὴ) **Γιλόριαν** (ἔστειλα 5 τετράδια· εἴχατε καὶ στὸ νῆος σας χιόνια; ἐδῶ λίγα, καὶ μόνο στὰ βουνά) **Λευκοπυργιώτην** (ἔμαθα κι' ἐγὼ γιὰ τὸν δρυμό, ἀλλὰ εὐτυχῶς σύντομο χειμῶνα πού εἴχατε στὰ μέρη σας· χαίρω

πού οἱ διαγωνισμοὶ πῆγαν θαυμάσια· ὥραια ἔλυσε ἡ τύχη τὸ ζήτημα· τώρα ἔχετε καὶ τοὺς δυὸ ἀγαπημένους σας δασκάλους) **Χρῶση Πελεκίδην** (ἄλλαξα τὴ διεύθυνση· ἂν μὲ; ψέμματα θὰ σὰς ἔλεγα;...) **Συριανὸν** (εὐχόμαι· στὸ Σύλλογό σας καθε προκοπὴ τὸ «Θῦμα τοῦ Φθόγου» μὲ τὰ ταχυδρομικά δρ. 39,50. «Τρισεύγενη» δὲν ἔχω) **Κυκλαμιὰν** (δὲν ἀμφιβάλλω πὼς τὴν ἴδια ἐπιτυχία θὰ εἴχατε καὶ στὰ ἐπιλοιπα μαθήματα· νὰ ἔμωσ πού μέσα στοὺς διαγωνισμοὺς, εὐὸ βρήκες κειρὸ νὰ μοῦ γράψῃς δυὸ λόγια· αὐτὸ θὰ πῇ πὼς ἅμα θέλη κανεῖς... ἐνῶ ὅταν δὲν θέλῃ...) **Ἀνδρωπᾶνον** καὶ **Ἀπλὴν Ζωὴν** (τὰ γράμματά σας ἐκεῖνα δὲν ἔφτασαν ποτέ στὰ χέρια μου· οὔτε θυμάται ὁ κ. Ε. νὰ ἔλαβε πακέτο «Ἐρμηνεύς» μὲ γράμματά σας· γράφετέ μου σὲ φάκελλο ἀπ' εὐθείας) **Μοδιανὸ Ζιζάνιο** (τὸ ἀνανέωσα· τώρα περιμένω καὶ τὸ μεγάλο γράμμα) **Κουκουτοῦκι** (ἔλαβα καὶ ἀνανέωσα· εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἄριστο συγχαρητήριο καὶ τὴν «Ἑλλή ἐπιστολή») **Πούπουλο** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ ὁ κ. Ε. ἔχρηκε πολὺ πού παρακολουθεῖτε στὸ σπίτι ὅλα του τὰ δημοσιεύματα) **Κοκκινόπετραν** (αὐτὸ, θὰ εἶδε, σοῦ ἐνέκριναν· χαίρω πολὺ πού μπαίνει στὴν κίνηση κι' ἐλπίζω νὰ φαίνασαι συχνά) **Μικρὸν Σπουδασιὸν** (σήμερα ἤλθε ἡ σειρά του νὰ σοῦ πῶ πὼς ἀπορρίψθη· καὶ ὥστε περιμένω ἄλλο) **Δύο Ἀμφοτέρους**, **Κοζᾶκον** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 10 Φεβρουαρίου, θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 277ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι 29 Ἀπριλίου.

142. Δεξιόγραφος
Τὸ πρῶτο μου εἶν' ἄνθος ταπεινόν,
Τὸ δευτέρου μου ἐπὶ ῥοσημα κοινόν,
Τὰ δυὸ μαζὶ μᾶς κάνουν τὸ πτηνόν,
Ὅπως τὸ λέγαν μιά φορὰ ἐκεῖνοι
Ποῦ ἀπ' αὐτὸ μαντεύαν τί θὰ γίνῃ...
Κλέφτης τοῦ 21

143. Μεταγραμματισμός
Θάλασσα ἔχει γύρω-γύρω,
Μ' ἂν τὸ ἦτα γίνῃ ο,
Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ,
Μὴ φωνάξουμε γι' αὐτό.
Ντίνος Θώμης

144. Αἶνιγμα
Τὸ θηλυκὸ στὰ τέσσερα
Σὰν κάνει παγωνιά·
Τὸ οὐδέτερο στὸ σταῦλο
Σὲ μιά ζεστὴ γωνιά.

145. Κρυπτογραφικόν
1 2 3 4 5 6 1 7 8 = Ζῶον
2 5 4 3 2 4 3 = Πόλις τ. Τουρκίας
3 6 1 7 3 = Αὐτοκράτωρ
4 1 3 6 4 3 = Ἀγριον πτηνόν
5 1 4 3 4 8 = Θεὸς ἀρχαῖος
6 1 6 8 8 4 8 = Πόλις
7 1 4 8 = Θεὸς ἀρχαῖος
8 2 1 4 5 4 8 = Ἄνεμος

146-150. Μαγικὸν Γράμμα
Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τοσαύτῃ λέξεις:

καπνός, τῆξις, κακία, ἄπιστος, εἰκός.
Τεῖλ
151. Φωνηεντόλιπον
πκ - τς - ντρος
Συριανές

152. Γρίφος

Ο 2 ΜΜ : ε κριθὴ 1, 3

Μόδαρι

Τέλος τοῦ 277ου Διαγωνισμοῦ Ἀύσεων
Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενον ἀρχίζει νέος.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 51

652. Παρύσις (Πάρις, α, τίς). —
Κώνειον-Ἰκόνιον. — 654. Βορά-δορά. —
655. Ὁ Ρῶμος, ἡ Ρώμη, τὸ ρῶμι.
656. ΠΑΣΙΦΑΗ 657. Τὸν μὲν
ΔΗΜΗΤΡΑ ὄκνον φόγον,
ΔΑΓΗΝΟΣ τὸν δὲ πόνον
ΔΑΜΑΧΟΣ ἐπαινον ἡ-
ΣΩΣΑΝΝΗ γελαι ἡ ἀ-
ΝΟΜΙΚΟΣ ρετή. — 658.
ΣΑΛΠΙΓΞ 659. 1. Ποτέ.
2. Διότι δὲν ἔρχεται μόνῃ τῆς. — 660.
ΑΝΥΤΟΣ-ΕΥΒΟΙΑ (Ἀετωμα, ΠΝΥΞ,
τρίβων, κρότος, Ἀχαιοί, σάρις ΣΑ).
— 661. Πενία πᾶν ἐπινουεῖ. — 662. Δι-
λύθη εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη (δεῖ αἱ,
λίθοι, εἰς τὰ ἐξ, ὃν σὺν εἰς τῇ).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΣ'—161]

Μοδιανὸ Ζιζάνιο, τέτοια ἐποχὴ ἄφη-
σε τίς κωπηλασίας στὸ Μόδι καὶ
προστοιμάσου γιὰ τὴ γυμναστικὴν ἐπίδειξιν.
Νινέττα

[ΑΕ'—162]

Μπετόβεν, γαῖά σου! Ἐτόμάσου γρή-
γορα· τὸ Πάσχα πλησιάζει... πρό-
σεχε ὁμῶς μὴ τυχόν σὲ προφθάσω, χαίρε-
τίμασα στὸ θαλασσόλυκο καὶ σ' ὅλους
τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν: Ἀνεμοζάλη

[ΑΣ'—163]

Προκηρύσσομεν τὸν Β' Διαγωνισμὸν
μας. Μὲ θέμα «Τὶ ἰδεάν ἔχετε γιὰ
τὴν... Τρελλοπαρέα... Συμμετοχὴ
διδραχμός, προθεσμία ἕως τῆς 25 Μαρτίου.
Βραβεῖα τρία ἐκλεκτά. Περιμένομεν ἀνε-
ξαιρέτως ἀπὸ ὅλους-ες.

ΤΡΕΛΛΟΠΑΡΕΑ

[ΑΣ'—164]

Κόκκινε Τοξότη μὲ μεγάλη μου εὐ-
χαρίστηση. Γράψε ἂν θές πρῶτος στὴ
διεύθυνση τῆς (ΑΣ'—72).

ΣΒΑΘΙΑΣΤΡΑ

[ΑΣ'—165]

Χάνα, τὸ ξέρουμε πὼς δὲν εἶσαι ὁ
Γελαστός Ἰπολοχαγός γιατί ἀπλού-
στατα αὐτὸς εἶναι ὁ Ντόριαν Γκρέυ καὶ
ὁ... Μπιμπίνος.

Οἱ πολὺ ἐξυπνες δεσποινίδες

[ΑΣ'—166]

Γεῖά σας, Διακλασπόουλα. Μᾶς ξέρετε;
Ἐμεῖς βεβαίως καὶ προπάντων τοὺς
Ξανθὴ Ἑλληνοπούλα (Πλέσσα) **Μύρτιν**
(Ἀφεντολίδου) Πειραιωτάκι. (Τάκης Χω-
ριανός—Παναγόπουλος) Καστανὴ (Καθού-
ρα) **Ἀργοναύτην** (Κανάκης) **Φίλημα**
Σκιάς (Βρυώνη) Δόξης Στέφανο (Δενδρι-
νός) Μίκυ Μάους (Κουνουγέρη) Κωνσταν-
τίνον **ΙΒ'** (Μπαμίας) **Ἀργάμπελη** (Πα-
ναγοπούλου) καὶ Γελαστόν Ἰπολοχαγόν—
Ντόριαν Γκρέυ (νὰ ἐξακαλουθήσομεν); Ἀπ'
τοὺς πάρω πάνω ποῖς μᾶς ξέρει;
Σιγαλοπερπάτητη, **Χαμηλοβλεπούσα**

[ΑΕ'—167]

Τρελλοπαρέα· ἔχεις δικίον Σαρπηδών
δὲν εἶναι ἄδνος ἀπὸ εἶναι ὁ Κυ...
Κα...

Σιγαλοπερπάτητη, **Χαμηλοβλεπούσα**

[ΑΣ'—168]

Γελαστός Ἰπολοχαγέ, σίγουρα δὲν εἶ-
σαι στὰ σωστά σου, καὶ σὲ παρακαλῶ
νὰ πάψῃς νὰ κολακεύσαι πιστεύοντας πὼς
ἔχω ὀρεξὴ καὶ καιρὸ ν' ασχολοῦμαι μὲ σένα.
ΜΥΡΤΙΣ

[ΑΣ'—169]

Παρόραμα. Ἡ (ΑΣ'—140) νὰ διορ-
θωθῇ: Ἡ Ἀρσενειὰς Νο 7 γιατί
δὲν ἀπαντᾷ;
ΜΥΡΤΙΣ

[ΑΣ'—170]

Γιάννην Ἀμνὴν, τί γίνεσαι; Τὰ Μ. Μυ-
στικά τὰ ἔλαβα θὰ σοῦ στείλω καὶ ἐγὼ.
Λευκὸς Κύκνος

[ΑΣ'—171]

Βραβεύομε **Ἀργάμπελη**. Λοιποῦς ὁ-
περσευχιστοῦμε. Συγγνώμην γιὰ τὴν
ἄργητα. **Σιγφρίνι**—**Ὀνειροπλέχτρα**

[ΑΣ'—172]

Γραμματοσυλλέκτης, ἀλλάζουμε γραμ-
ματόσημα; Στείλατε: Γ. Ναθαναήλ,
Γυμνάσιον Βεροῦας. Δέλα Καδῆτου, ἀλλη-
λογραφοῦμε.

[ΑΣ'—173]

Φοίβη, περιμένουμε τετράδιακι στὴ
Δ/ση: Σουρμελὴ 2, Ἀθήνα.

Ἀγκάδι, Μπατεροφλάυ

[ΑΣ'—174]

Ρόζα Δίνα καὶ Χαδιόρα, περιμένω τε-
τραδιάκια σας. Δ/σις: Κ. Τεπερι-
oglou, Yag-Iskelesi No 13—15, Istan-
bul—Turquie; διὰ: Ἰνδιάννα

[ΑΣ'—175]

Παιδιά, καταλάβετε κατ'· ἡ Ἀρσα-
κειὰς Νο 9 φοβήθηκε καὶ γι' αὐτὸ
δὲν μοῦ ἀπήντησε στὴ (ΑΣ'—112).

Ἀρσὲν Δουπὲν

[ΑΣ'—176]

Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες. Δ/σις: κ.
Γεώργιον Βλαχόπουλον, Γαρίτσα—
Κέρκυρα, διὰ: Πανταχοῦ Παρὼν